

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

TRẦN THỊ NGỌC ANH

**GIẢI PHÁP HẠN CHẾ RỦI RO TÍN DỤNG
HỘ SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN HUYỆN ĐẠI TỪ - TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 60.31.10**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp**

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
PGS.TS. NGUYỄN ĐÌNH LONG**

Thái nguyên, năm 2012

LỜI CAM ĐOAN

- Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

- Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã được chỉ rõ nguồn gốc

Tác giả luận văn

Trần Thị Ngọc Anh

LỜI CẢM ƠN

Quá trình học tập và thực hiện luận văn này tôi được sự giúp đỡ của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất đến tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu. Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn sâu sắc đến PGS. TS. Nguyễn Đình Long - người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy giáo, cô giáo, cán bộ khoa Sau đại học, khoa Kinh tế trường Đại học Kinh tế và quản trị kinh doanh đã tạo điều kiện giúp đỡ và hướng dẫn tận tình cho tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn ban lãnh đạo Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Huyện Đại Từ - Tỉnh Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong việc thu thập số liệu và những thông tin cần thiết cho việc nghiên cứu luận văn này.

Tôi xin cảm ơn nhiều tới gia đình tôi, bạn bè, đồng nghiệp đã luôn ở bên tôi, động viên, chia sẻ và tạo điều kiện cho tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Trần Thị Ngọc Anh

MỤC LỤC	Trang
Trang phụ bìa	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	v
Danh mục các hình vẽ, đồ thị.....	vii
Mở đầu	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Dự kiến những đóng góp của luận văn	3
5. Kết cấu của đề tài	4
Chương 1: Cơ sở lý luận và thực tiễn về rủi ro tín dụng của ngân hàng đối với hộ sản xuất nông nghiệp	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Các khái niệm cơ bản về hộ sản xuất nông nghiệp, tín dụng đối với hộ sản xuất nông nghiệp.....	5
1.1.2. Khái niệm tín dụng ngân hàng đối với hộ sản xuất nông nghiệp	10
1.1.3. Một số Chính sách và quy định về tín dụng ngân hàng có liên quan ...	14
1.1.4. Rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp của các ngân hàng nói chung ngân hàng nông nghiệp và PTNT nói riêng.....	26
1.1.5. Rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp	28
1.2. Cơ sở thực tiễn rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp.....	29
1.2.1. Tình hình về rủi ro và kinh nghiệm hạn chế rủi ro tín dụng ở các ngân hàng trên thế giới.....	29
1.2.2. Tình hình rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp ở Việt Nam.....	37
Chương 2: Phương pháp nghiên cứu	42
2.1. Các phương pháp nghiên cứu.....	42
2.1.1. Các phương pháp tiếp cận.....	42
2.1.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	42

2. 2. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	48
Chương 3: Thực trạng về rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp tại ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Đại từ tỉnh Thái Nguyên.....	49
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	49
3.1.1. Đặc điểm về tự nhiên huyện Đại Từ, Thái Nguyên.....	49
3.1.2. Đặc điểm về kinh tế - xã hội của huyện Đại Từ	51
3.1.3. Đánh giá chung về thuận lợi khó khăn trong phát triển kinh tế - xã hội nói chung và đối với sản xuất nông nghiệp nói riêng.	56
3.2. Thực trạng hoạt động tín dụng của ngân hàng nông nghiệp & PTNT huyện Đại Từ - Thái Nguyên.	57
3.2.1. Khái quát về Ngân hàng Nông nghiệp Huyện Đại Từ - Tỉnh Thái Nguyên	57
3.2.2. Tình hình hoạt động kinh doanh của Ngân hàng Nông nghiệp Huyện Đại Từ-Tỉnh Thái Nguyên	62
3.2.3. Thực trạng rủi ro tín dụng qua điều tra khảo sát các hộ sản xuất nông nghiệp	67
3.3. Đánh giá chung về hoạt động tín dụng và rủi ro trong tín dụng đối với hộ sản xuất nông nghiệp.....	71
3.3.1. Ưu điểm.....	71
3.3.2. Hạn chế.....	72
Chương 4: Giải pháp hạn chế rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp tại Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Đại từ tỉnh Thái Nguyên.....	74
4.1. Căn cứ đề xuất định hướng và giải pháp hạn chế rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp tại NNo & PTNT Đại Từ.....	74
4.1.1. Định hướng phát triển sản xuất nông nghiệp và phát triển nông thôn của huyện Đại Từ - Tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020.....	74
4.1.2. Những giải pháp hạn chế rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp	76
4.2. Đề xuất và kiến nghị	81
4.2.1. Đối với Chính phủ, các bộ ngành liên quan.....	81
4.2.2. Đối với Ngân hàng Nhà nước	82
Kết luận	85

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BQ	Bình quân
CCKT	Cơ cấu kinh tế
CBTD	Cán bộ tín dụng
DN	Doanh nghiệp
HSTD	Hồ sơ tín dụng
LN	Lâm nghiệp
NHNo&PTNT	Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
NHTM	Ngân hàng Thương mại
NHNN	Ngân hàng Nhà nước
NQH	Nợ quá hạn
NXB	Nhà xuất bản
KT-XH	Kinh tế - xã hội
TD	Tín dụng
TN	Thái Nguyên
TSTC	Tài sản thế chấp
Tr.đ	Triệu đồng
SXKD	Sản xuất kinh doanh
WB	Ngân hàng thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

Tên bảng	Trang
Bảng 1.1. Tôn thất tài chính tại một số nước trên thế giới	30
Bảng 1.2. Nợ quá hạn của các ngân hàng Việt Nam	38
Bảng 1.3: Tỷ lệ nợ quá hạn trên dư nợ của các ngân hàng	38
Bảng 1.4. Tình hình dư nợ cho vay và nợ quá hạn đối với hộ sản xuất nông nghiệp của Ngân hàng NNo &PTNT Việt Nam	39
Bảng 3.1. Tình hình nhân khẩu và lao động của Huyện Đại Từ giai đoạn 2009 - 2010.....	52
Bảng 3.2. Cơ cấu sản xuất kinh doanh các ngành của Huyện Đại Từ giai đoạn 2008-2010.....	53
Bảng 3.3. Tình hình phát triển của các ngành kinh tế Huyện Đại Từ giai đoạn 2008 - 2010.....	54
Bảng 3.4. Tình hình lao động của NHNo&PTNT Huyện Đại Từ	61
Bảng 3.5. Nguồn vốn huy động của NNHNo&PTNT Huyện Đại Từ.....	62
Bảng 3.6. Tình hình dư nợ cho vay của NHNo&PTNT Đại Từ.....	63
Bảng 3.7. Tình hình về nợ quá hạn của các hộ sản xuất nông nghiệp	65
Bảng 3.8. Số hộ điều tra ở điểm nghiên cứu	67
Bảng 3.9. Tình hình vay tín dụng của các hộ sản xuất nông nghiệp	68
Bảng 3.10. Tổng hợp các nguyên nhân về rủi ro tín dụng của hộ sản xuất nông nghiệp.....	69

DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ, ĐỒ THỊ

Tên các hình vẽ, đồ thị	Trang
Hình 1.1 Hộ nông dân trong mối quan hệ với các hệ thống sản xuất.....	5
Hình 2.1. Những nguyên nhân gây ra rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp	47
Sơ đồ 3.1. Bộ máy hoạt động của NHNo&PTNT Huyện Đại Từ	59
Đồ thị 3.2. Cơ cấu các nguyên nhân về rủi ro trong TD của hộ sản xuất.....	65
Sơ đồ 3.3. Quản lý nợ có vấn đề	66

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Để đáp ứng nhu cầu vốn cho lĩnh vực sản xuất kinh doanh trong nông nghiệp, vốn tín dụng của các ngân hàng thương mại (NHTM) trong những năm qua đã phát triển mạnh mẽ, góp phần quan trọng vào sự phát triển của kinh tế nông nghiệp, nông thôn.

Với vai trò chủ đạo, chủ lực trên thị trường tài chính nông thôn - Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam (NHNo&PTNT VN) - trong gần hai mươi năm hình thành và phát triển của mình, đã không ngừng đổi mới, hoàn thiện, theo hướng ngày càng hiện đại và hữu ích. NHNo&PTNT Việt Nam đã đề ra chiến lược kinh doanh thích ứng cho từng thời kỳ nhằm mở rộng hoạt động kinh doanh đi đôi với nâng cao chất lượng tín dụng, tăng khả năng tiếp cận và đáp ứng kịp thời nhu cầu vốn cho nông nghiệp, nông thôn. Đặc biệt là đầu tư vốn trực tiếp đến tay hộ sản xuất nông nghiệp. Tính đến nay, Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam đã đầu tư cho vay trên 9 triệu hộ sản xuất nông nghiệp, với dư nợ trên 90.000 tỷ đồng, thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp theo hướng công nghiệp hóa - hiện đại hóa một cách mạnh mẽ.

Tuy nhiên, bên cạnh đó Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam cũng bộc lộ không ít những tồn tại, hạn chế, trong đó rủi ro tín dụng đang là một khó khăn bất cập hiện nay trong hệ thống hoạt động tín dụng. Trong chương trình cơ cấu lại ngân hàng của Chính phủ và Ngân hàng Nhà nước (NHNN) nhằm bảo đảm tăng trưởng tín dụng an toàn, hiệu quả và bền vững, góp phần tăng trưởng kinh tế đồng thời phải phù hợp với thông lệ quốc tế. Điều đó đòi hỏi cần có nhiều biện pháp, giải pháp hữu hiệu hạn chế và giảm thiểu rủi ro tín dụng nói chung, rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp nói riêng.

Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Huyện Đại Từ là chi nhánh trực thuộc Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên (NHNo&PTNT Tỉnh Thái Nguyên), là một đơn vị “Lá cờ đầu” của hệ thống Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên. Song, cũng đang phải đối đầu với những khoản nợ khê đọng, nợ quá hạn (NQH) phát sinh bởi nhiều nguyên nhân khác nhau do rủi ro trong hoạt động tín dụng mang lại, trong đó có rủi ro tín dụng từ hộ sản xuất nông nghiệp. Mặc dù đã sử dụng các biện pháp phòng ngừa và hạn chế rủi ro của Ngân hàng Nhà nước, Ngân hàng Nông nghiệp Việt Nam, nhưng do những đặc thù riêng, đòi hỏi cần có một nghiên cứu hệ thống và mang tính riêng biệt về lĩnh vực này, nhưng hiện nay vẫn chưa có đề tài nghiên cứu nào đề cập đến. Xuất phát từ yêu cầu đó chúng tôi chọn đề tài: ***“Giải pháp hạn chế rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Huyện Đại từ- Tỉnh Thái Nguyên”*** làm đề tài nghiên cứu của luận văn.

2. Mục tiêu nghiên cứu

2.1 Mục tiêu chung

Trên cơ sở nghiên cứu những vấn đề lý luận và phân tích thực trạng vấn đề rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp tại Ngân hàng Nông nghiệp Huyện Đại Từ - Tỉnh Thái Nguyên, đề xuất giải pháp nhằm phòng ngừa và hạn chế rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp huyện Đại Từ trong thời gian tới.

2.2. Mục tiêu cụ thể

- Góp phần hệ thống hóa cơ sở lý luận và thực tiễn về rủi ro tín dụng nói chung, và rủi ro tín dụng đối với hộ sản xuất nông nghiệp của các ngân hàng thương mại.

- Đánh giá thực trạng rủi ro tín dụng hộ sản xuất nông nghiệp tại NHNo&PTNT Huyện Đại Từ - Tỉnh Thái Nguyên.